Bemmel: 2 maart 2023

Aan: College van B&W

Betreft: advies m.b.t. Contourennota versterking sociale basis Lingewaard

Geacht College,

De adviesraad heeft de concept Contourennota versterking sociale basis Lingewaard eind januari ’23 van u ontvangen in behandeling genomen.

In de vergadering van de adviesraad sociaal domein Lingewaard op 1 februari ’23 heeft Mevrouw M. Stellingwerf een presentatie gegeven over de Contourennota versterking sociale basis wat inspireerde tot een verdiepende gedachtenwisseling over dit voor inwoners belangrijke thema.

Daarnaast heeft een delegatie van de adviesraad op woensdag 8 februari ’23 de informatie ronde gemeenteraad Lingewaard bezocht (met dank voor de uitnodiging) waarin de voornoemde Contourennota werd toegelicht en besproken. De adviesraad heeft daar vooral geluisterd wat heeft geleid tot vermeerdering van kennis, het horen van (politieke) opvattingen en het verkrijgen van meervoudige perspectieven.

In de vergadering van 1 maart ’23 heeft wethouder A. Slob in de adviesraad nog een korte toelichting gegeven over de dringende noodzaak om de dienstverlening sociaal domein **nu** toekomstbestendig te maken in het belang van de bewoners van Lingewaard. Daarbij werd nadrukkelijk gesteld dat de tevredenheid over de bij de huidige dienstverleners werkende professionals, geen aanleiding was voor de voorgestelde verandering.

Wat de adviesraad uit de verkregen informatie, uit onder meer voornoemde bronnen, begrijpt is dat :

De gemeente sociaal domein toekomstbestendig wil maken voor haar bewoners

(kwantitatief, kwalitatief, goede prijs, op het juiste moment, maatwerk).

De overwegingen daartoe zijn ondermeer:

1: De demografische ontwikkelingen (stijgende gemiddelde leeftijd van de inwoners van Lingewaard leidt tot meer vraag en andere vraag);
2: De toenemende druk op de leveringszekerheid van de dienstverlening. Het werk in een deel van de uitvoering wordt bovendien steeds arbeidsintensiever, terwijl tegelijkertijd personeelstekorten op de arbeidsmarkt oplopen.
3: De verandering in taakstelling door de centrale overheid onder ander door bv. herziening jeugdwet;
4: De betaalbaarheid (door een toenemende en diversificatie in de vraag en toename van de kosten).

Dat de gemeente dat wil doen door:

1: Haar uitvoerende rol in het sociaal domein te beperken en meer de rol als opdrachtgever op te pakken;
2: Door een programma van eisen op te stellen voor de gevraagde dienstverlening (waarbij meerdere partijen van de gemeente kunnen participeren)
3: Door een (aanbestedings)procedure een dienstverlener (of consortium van dienstverleners) aan te trekken (1 aannemer);
4: Een dienstverlener te contracteren met een aantoonbare meer **strategische visie** dan de huidige dienstverleners en die in staat is om de **opdracht van de gemeente** te vertalen in een dekkend pakket van samenhangende dienstverlening voor het gehele sociale domein van Lingewaard (1 aannemer) ;
5: Die de afgesproken dienstverlening hoogwaardig professioneel, met nieuwe inzichten over zaken als maatwerk, productiviteit, innovatie en goede praktijken deskundig kan leveren aan de bewoners en wel op de volledige breedte van het sociaal domein;

Daarnaast hebben wij begrepen dat:

Dat de huidige dienstverleners (SWL, MEE, Rijnstad Lingewaard) mee kunnen doen in aanbestedingstraject en zodoende de dienstverleners kunnen blijven.

De voorwaarde wordt gesteld is dat de medewerkers van de huidige dienstverleners kunnen overgaan naar een nieuwe (consortium) van dienstverleners.

Tussen conclusie op basis voorgaande:

De adviesraad begrijpt de overwegingen van de gemeente om nu te starten met het toekomstbestendig maken van sociaal domein. Inhoudelijk ziet het plan voor de organisatie aanpassing er voldoende werkbaar uit. Het plan richt zich met name om een ander manier van **organiseren**.

Wat voor de adviesraad naast een organisatorische aanpassing, essentieel is voor het succes van de verandering, is het behouden en uitbouwen van de sociale cohesie in onze gemeenschap.

Vanuit het perspectief van de inwoner c.q. betrokken vrijwilligers zien we dat
in de loop der jaren er tal van burgerinitiatieven zijn opgebouwd in de diverse kernen van Lingewaard op het vlak van Sociaal Domein. Deze netwerken en activiteiten worden aangestuurd door 400 vrijwilligers en de medewerkers van SWL. De koers van SWL is bekend en wordt in nauwe afstemming met de gemeente al jaren naar volle tevredenheid vormgegeven.

De inzet van honderden vrijwilligers (inwoners) wordt als uiterst waardevol gezien. Wat zij presteren geeft zowel kwalitatief en kwantitatief extra mogelijkheden voor wat nu en in de nabije toekomst nodig is voor bewoners van Lingewaard. Daarnaast voelen de vrijwilligers zich vaak verantwoordelijk voor de zorg van medebewoners hetgeen de onderlinge sociale verbondenheid sterker maakt.

Het behoud van de huidige vrijwilligers en het actief “aantrekken “ van meer bewoners voor vrijwilligerswerk voor sociaal domein, zal naar overtuiging van de adviesraad leiden tot de in de nabije toekomst noodzakelijke extra mensen (capaciteit) en het verhogen (waar mogelijk) van de zelfredzaamheid. Meer bewoners van Lingewaard die zich willen inzetten voor de dienstverlening in het sociale domein, meer levensgeluk door het leveren van betekenisvolle bijdrage aan de gemeenschap en meer sociale cohesie.

Als een externe partij die sturing (al dan niet met de medewerkers van SWL die besluiten mee over te gaan naar de nieuwe partij die volgt uit een eventueel Europese aanbestedingstraject) overneemt heeft dat naast invloed op professionele uitvoeringsbeleid ook hoogstwaarschijnlijk impact op de sociale verbondenheid (we doen het met en voor elkaar) tussen inwoners. Het mogelijk niet eens zijn met de nieuwe koers kan de activiteiten staken. Wordt er in de plannen niet te simpel gedacht over alles bij het oude te kunnen houden en daarop voort te kunnen borduren. Nieuwe gezichten en ideeën gaan impact hebben op de vrijwilligers.

Tussen conclusie op basis voorgaande:
De gemeente lijkt nog onvoldoende besef te hebben van de risico's (en kansen) wat deze verandering heeft op behoud en uitbouw van de inzet van vrijwilligers voor sociaal domein. Een plan ontbreekt.

Advies

1: Als we gezamenlijk willen werken aan het toekomstbestendig maken van de dienstverlening sociaal domein moet er worden samengewerkt tussen vrijwilligers, politiek, beleid en uitvoering. Het met meer partijen maken van een plan van eisen is goede stap.

2: De verwachting dat er door diverse ontwikkelingen de vraag naar dienstverlening uit het sociaal domein stijgt en veranderd, is voor ons duidelijk (onder meer ten gevolge van demografische ontwikkeling, arbeidsmarkt, taakstelling).

3: Verdere doorontwikkeling van dienstverlening sociaal domein is nu nodig en zal altijd nodig blijven vanwege de onvoorzienbare ontwikkelingen. Dat vraagt nu om een wendbare organisatievorm en afspraken waarop toekomstige aanpassingen eenvoudig mogelijk zijn.

4: Verbetering kan door een mix van behoud van het goede (er ligt een stevig fundament op uitvoeringsniveau) en het activeren en realiseren van wat beter kan en moet. De contourennota versterking sociale basis geeft daartoe een goede aanzet.

5: Maak direct een plan om vrijwilligers voor sociaal domein te behouden (en kandidaat vrijwilligers of te boeien en te binden). De ervaring leert dat het iastig is om (mentaal) afgehaakte vrijwilligers terug te winnen. Voer het plan met energie uit (spreek met mensen) voordat onomkeerbare vervolgstappen zijn genomen. Benut daarbij de kennis van de huidige dienstverleners (SWL, MEE en Rijnstad Lingewaard).

Twee leden van de Adviesraad Sociaal Domein zijn bereid gevonden om bij het verdere traject van de doorontwikkeling van de contourennota en de aanbestedingsprocedure aan te sluiten en actief mee te denken hoe dit zo goed mogelijk vorm te geven.

Namens de adviesraad sociaal domein Lingewaard,

Roel Keuken Tonnie Bruins

Voorzitter Secretaris